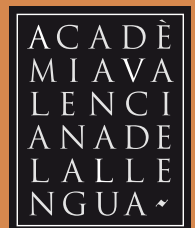

2005-
20II
a

05

documents: Acords 2005-20II

Acadèmia Valenciana de la Llengua

**Acords de l'Acadèmia
Valenciana de la Llengua**

2005-2011

05

Col·lecció Documents, 5

Edició a cura de Lluís Aguiló i Agustí Colomer

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Edita: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Avinguda de la Constitució, 284. 46910 – València
avl@gva.es – www.avl.gva.es

ISBN: 978-84-482-5786-6

Depòsit legal: V-3224-2012

Impressió: Fernando Gil, SA

Índex

Presentació	7
Acords en matèria lèxica i gramatical	9
Acords en matèria d'onomàstica	13
Dictàmens	19
Declaracions institucionals	23
Convenis i protocols de col·laboració institucional	39
Convenis de col·laboració en matèria d'investigació lingüística	45
Altres acords	53

Presentació

L'any 2005 vam editar el volum *Acords de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua 2001-2004*, una recopilació dels acords més significatius publicats en els quatre primers anys de vida de la institució. Ara, set anys després, veu la llum l'obra que perllonga i amplia l'anterior sota el títol *Acords de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua 2005-2011*.

Si en la publicació anterior els acords reflectien les primeres passes de la institució destinades a consolidar un mínim comú denominador —com ho foren els acords sobre el referent normatiu valencià—, en la que ara presentem es reflectixen els avanços en els consensos normatius i la maduresa assolida en el treball quotidià de la institució. En efecte, en estes planes es deixa constància dels principals treballs gramaticals, lexicogràfics i toponímics realitzats per la institució. Obres de referència, com ho són el *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià*, la *Gramàtica normativa valenciana* o el *Corpus toponímic valencià*, han vist la llum en el període 2005-2011. Anys, sens dubte, intensos, en els quals l'Acadèmia s'ha pronunciat també sobre temes cabdals per a la llengua, com és el cas del *Dictamen sobre els principis i criteris per a la defensa de la denominació i l'entitat del valencià*, treball que fou objecte d'una publicació monogràfica en el número quatre d'esta mateixa col·lecció.

De tot això dóna testimoni el present llibre, que incorpora, a més, algunes novetats que no figuraven en l'anterior recopilació d'acords, com és el cas dels convenis. Hem cregut convenient subratllar les sinergies que la nostra institució ha pogut generar amb moltes altres entitats, institucions i universitats a l'hora de treballar junts pel valencià. I és per això que hem inclòs en el llibre no només els convenis del període 2005-2011, sinó tots els signats per l'AVL des de la seua constitució.

La lectura d'estes planes constata que són molts els camps que ha d'atendre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, tant com a referent normatiu del valencià com en la labor de vetlar per l'ús normal de la llengua. Som conscients que els objectius a assolir són molt ambiciosos i tenim presents les mancances que encara arrosseguem per a assolir una situació de normalitat per al valencià. Però confiem que, dia a dia, anirem avançant. Si més no, eixe és el propòsit de tots els acadèmics i a ell adrecem tots els nostres esforços conscients que ens ha estat encomanada la senya d'identitat més preada, la nostra llengua pròpia, el valencià.

RAMON FERRER NAVARRO
President de l'AVL

La primera de les competències que l'apartat a de l'article 7 de la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua atribuïx a esta institució és «determinar la normativa oficial del valencià en tots els seus aspectes».

Els acords més importants en matèria lèxica i gramatical són publicats per l'AVL en les diferents col·leccions del seu segell Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. En este primer capítol figuren els publicats per l'AVL en el període 2005-2011. Tant la funció normativa com la de vetlar per l'ús normal del valencià que l'Estatut d'Autonomia i la Llei de Creació atribuïxen a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, exigixen la divulgació de les obres més significatives de la institució.

El *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià (DOPV)* i la *Gramàtica normativa valenciana (GNV)* constituïxen el referent normatiu bàsic —com també ho serà en el futur el *Diccionari normatiu valencià*—. És per això que estes dos obres han sigut publicades també en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, d'acord amb el que indica l'article 26 de la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua: «El Ple de l'AVL determinarà, en l'àmbit de les seues competències, les resolucions que han de ser publicades al *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*. En tot cas, es publicaran al *DOGV* les que afecten el diccionari, la normativa i les entrades que l'Acadèmia aprobe». La resta d'obres que figuren en este apartat —i que configuren els diferents vocabularis sectorials— no són sinó la concreció, per àrees temàtiques, dels criteris recollits en el *DOPV* i la *GNV*.

A continuació fem una relació dels acords adoptats sobre estes matèries amb la indicació de la seua publicació per part de l'AVL i, si és el cas, en el *Diari Oficial*:¹

- Acord 7/2005, de 27 de maig, pel qual s'aprova el *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià – DOPV* (DOGV de 24-07-2006; Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2006, ISBN: 978-84-7890-040-4).

- Acord 19/2005, de 2 de desembre, pel qual s'aprova la *Gramàtica normativa valenciana – GNV* (DOGV de 30-11-2006; Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2006, 978-84-482-4422-4).

- Acord 6/2006, de 31 de març, pel qual s'aprova el *Vocabulari jurídic* (castellà-valencià i valencià-castellà) (Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2006, ISBN: 978-84-482-4431-6).

- Acord 15/2006, de 30 de juny, pel qual s'aprova el *Vocabulari nàutic* (Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2007, ISBN: 978-84-482-4604-4).

- Acord 28/2007, de 30 de novembre, pel qual s'aprova el *Vocabulari de futbol* (Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2008, ISBN: 978-84-482-4917-5).

- Acord 3/2010, de 26 de febrer, pel qual s'aprova el *Vocabulari del joc de pilota* (Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2010, ISBN: 978-84-482-4146-9).

- Acord 1/2011, de 28 de gener, pel qual s'aprova el *Vocabulari d'economia* (Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2011, ISBN: 978-84-482-5571-8).

¹ La menció a l'any de publicació i el número d'ISBN estan referits a les últimes edicions aparegudes fins al moment de tancar este llibre.

L'apartat *b* de l'article 7 de la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua atribueix a esta institució la competència de «fixar, a sol·licitud de la Generalitat, les formes lingüísticament correctes de la toponímia i l'onomàstica oficial de la Comunitat Valenciana, per a la seua aprovació oficial».

L'onomàstica és la ciència que estudia els noms propis. Es distingeix entre l'antroponímia, que estudia els noms propis de persona, i la toponímia, que estudia els noms de lloc. Atenent esta classificació, l'AVL ha adoptat els acords següents:

Antroponímia

– Acord 19/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova la relació de noms de persona (*Vocabulari de noms de persona*, Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2006, ISBN: 978-84-482-4432-3).

Toponímia

– Acord 33/2008, de 26 de novembre, pel qual s'aprova el Corpus toponímic valencià (Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2009, ISBN: 978-84-482-5239-7).

L'AVL emet els seus informes en tots els procediments iniciats pels ajuntaments per al procés de valencianització del nom dels municipis, tant en el cas de denominació única en valencià com en els casos en què l'ajuntament opta per la denominació bilingüe.

Tot seguit reproduïm la relació d'acords adoptats sobre esta matèria amb la indicació del decret d'aprovació del canvi de nom i de la data de publicació en el *Diari Oficial*. La llista recull tots els informes emesos des de la constitució de l'AVL l'any 2001:

- Acord 32/2004, de 26 de novembre, sobre el topònim *el Pinós* (Decret 3/2005, de 14 de gener - DOGV de 18-01-2005).
- Acord 34/2004, de 22 de desembre, sobre l'alteració del nom del municipi *Lugar Nuevo de la Corona* per la forma valenciana *Llocnou de la Corona* (Decret 21/2005, de 4 de febrer - DOGV de 8-02-2005).
- Acord 6/2005, de 29 d'abril, sobre l'alteració del nom del municipi de *Montserrat* per la forma valenciana *Montserrat* (Decret 104/2005, de 3 de juny - DOGV de 9-06-2005).
- Acord 12/2005, de 22 de juliol, sobre l'alteració del nom del municipi *Hondón de las Nieves* per la forma valenciana *el Fondó de les Neus* (Decret 185/2005, de 2 de desembre - DOGV de 7-12-2005).
- Acord 20/2006, de 6 d'octubre, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *Vila-real* (Decret 180/2006, d'1 de desembre - DOGV de 5-12-2006).
- Acord 21/2006, de 6 d'octubre, sobre l'alteració del nom del municipi i l'adopció de la denominació bilingüe *el Fondó de les Neus / Hondón de las Nieves* (Decret 23/2007, de 23 de febrer - DOCV de 27-02-2007).
- Acord 26/2006, de 10 de novembre, sobre l'alteració del nom del municipi de *Vall de Ebo* per la denominació en valencià *la Vall d'Ebo* (Decret 188/2006, de 22 de desembre - DOGV de 27-12-2006).
- Acord 7/2007, de 30 de març, sobre l'alteració del nom del municipi *Montichelvo* per la denominació bilingüe de *Montitxelvo/Montichelvo* (Decret 73/2007, de 18 de maig - DOCV de 22-05-2007).
- Acord 16/2007, de 25 de maig, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *Xaló* (Decret 166/2007, de 28 de novembre - DOCV de 2-10-2007).
- Acord 17/2008, de 23 de maig, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *el Mareny de Barraquetes* (Decret 137/2008, de 19 de setembre - DOCV de 23-09-2008. Correcció d'errades: DOCV de 22-10-2008).
- Acord 18/2008, de 23 de maig, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *la Torre d'en Doménec* (Decret 91/2008, de 27 de juny - DOCV d'1-07-2008).
- Acord 19/2008, de 23 de maig, sobre la denominació oficial bilingüe de la forma en valencià i castellà *Peñíscola/Peñíscola* (Decret 90/2008, de 27 de juny - DOCV d'1-07-2008).
- Acord 23/2008, de 18 de juliol, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *Sant Joan de l'Ènova* (Decret 160/2008, de 17 d'octubre - DOCV de 21-10-2008).

- Acord 29/2008, de 18 de juliol, sobre la denominació oficial bilingüe de la forma en valencià i castellà *Borriana/Burriana* (Decret 141/2008, de 3 d'octubre - DOCV de 7-10-2008).

- Acord 7/2009, de 26 de juny, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià del municipi *Real* (Decret 126/2009, de 28 d'agost - DOCV d'1-10-2009).

- Acord 8/2009, de 26 de juny, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià del municipi *Calp* (Decret 125/2009, de 28 d'agost - DOCV d'1-09-2009).

- Acord 20/2009, de 25 de setembre, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *Ares del Maestrat* (Decret 204/2009, de 6 de novembre - DOCV de 10-11-2009).

- Acord 23/2009, de 27 de novembre, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià d'*Alfara de la Baronia* (Decret 16/2010, de 15 de gener - DOCV de 19-01-2010).²

- Acord 28/2009, de 18 de desembre, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *el Sant Joanet* (Decret 26/2010, de 29 de gener - DOCV de 2-02-2010).

- Acord 2/2010, de 26 de febrer, sobre la denominació oficial única de la forma en valencià *Massalavés* (Decret 64/2010, de 16 d'abril - DOCV de 20-04-2010).

- Acord 26/2011, de 30 de setembre, sobre alteració del nom del municipi de *Guadasequies* per *Guadasséquies* (Decret 155/2011, de 21 d'octubre - DOCV de 24-10-2011).

Finalment, cal indicar que en el període 2005-2011, com a conseqüència de la campanya realitzada per l'AVL perquè aquells municipis que tenen la denominació en forma bilingüe sol·liciten adoptar-la exclusivament en valencià, tres han atés la petició: Vila-real, Xaló i Calp.

² En el cas d'*Alfara de la Baronia* cal indicar que el canvi respon a la decisió adoptada en un referèndum municipal en què es va acceptar la proposta de denominació plantejada des de l'AVL.

L'article 7.c de la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua reconeix a la institució la competència per a «emetre i difondre informes o dictàmens i realitzar els estudis sobre la normativa i l'onomàstica oficial valenciana, ja siga a iniciativa pròpia o a requeriment de les institucions públiques de la Comunitat Valenciana». En virtut d'eixa competència, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua va adoptar l'acord següent:

– Acord 1/2005, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el *Dictamen sobre els principis i criteris per a la defensa de la denominació i l'entitat del valencià* (DOGV de 12-04-2005; Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2005, ISBN: 978-84-482-4073-8).³

³ Número 4 d'esta mateixa col·lecció Documents.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua, conscient de la seua significació com a institució de la Generalitat Valenciana encarregada de determinar i elaborar la normativa del valencià, la senya més preuada del nostre poble, creu convenient pronunciar-se davant de determinats esdeveniments, mitjançant declaracions institucionals, per tal de congratular-se pels testimonis de fidelitat a la llengua, animar els responsables polítics a potenciar l'ús social del valencià o subratllar la importància comunitària de l'idioma.

En este apartat reproduïm les declaracions institucionals de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua en el període 2005-2011.

Acord 3/2006, de 27 de gener, sobre la declaració institucional de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua amb motiu del centenari del naixement de Joan Coromines.

En complir-se el centenari del naixement de Joan Coromines, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua fa la declaració institucional següent:

Amb motiu de complir-se el centenari del naixement de Joan Coromines (1905-2005), el Ple de l'AVL expressa la seua gratitud i el seu reconeixement a la figura i l'obra d'este insigne romanista, per les seues importants aportacions a la filologia hispànica i a la lexicografia, etimologia, onomàstica i gramàtica històrica de la nostra llengua. En concret, les seues recerques sobre el valencià constitueixen una impagable contribució al coneixement del lèxic i de la toponímia valenciana, de consulta imprescindible per a l'AVL i per a tots aquells que s'endinsen en l'estudi de la nostra llengua.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 27 de gener del 2006

Acord 14/2007, de 20 d'abril, pel qual s'aprova la declaració institucional sobre la commemoració del 300 aniversari de la Batalla d'Almansa.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua, en compliment de la seua Llei de Creació i del seu deure de vetlar per l'ús normal del valencià, i conscient de la transcendència negativa que per al poble valencià tingué la Batalla d'Almansa i el posterior Decret de Nova Planta, en la mesura que comportà la supressió de les institucions pròpies i de l'ús oficial del valencià,

INSTA el Consell de la Generalitat i les Corts a dur a terme totes les possibilitats de promoció de la llengua que preveu l'Estatut d'Autonomia (2006), així com la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (1983), la Llei de Creació de l'Entitat Pública Radiotelevisió Valenciana (RTVV) (1984) i el Pacte pel Valencià subscrit pels partits majoritaris en l'any 2001.

Així mateix, FA UNA CRIDA a totes les institucions públiques i privades, i a la societat en general, perquè es comprometen, de manera conjunta i amb voluntat ferma i decidida, a potenciar l'ús del valencià com a llengua pròpia, com a vehicle habitual de comunicació i cultura, i com a instrument de convivència del nostre poble.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 20 d'abril del 2007

Acord 17/2007, de 29 de juny, pel qual s'aprova la declaració institucional a propòsit de la constitució dels òrgans de representació i govern dels valencians, com a conseqüència de les eleccions autonòmiques i municipals de 27 de maig del 2007.

El Ple de l'AVL, en la sessió del 29 de juny del 2007, en compliment de les seues funcions com a institució normativa del valencià (art. 6.8 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana), i atesa la seua competència de «vetlar per l'ús normal del valencià i defensar la seua denominació i entitat» (art. 7.d de la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua), havent-se constituït els òrgans democràtics de representació i govern en la Generalitat i l'Administració local com a conseqüència de les eleccions autonòmiques i municipals de 27 de maig del 2007, i tenint en compte que els poders públics han de vetlar pels drets i llibertats dels valencians, entre els quals figuren els drets lingüístics proclamats en l'Estatut d'Autonomia,

ACORDA:

1. Aprovar la declaració institucional «Cal un nou impuls per a fomentar l'ús del valencià».
2. Remetre-la a les Corts, al Consell i a totes les corporacions locals de la Comunitat Valenciana.
3. Publicar-la en el DOCV i difondre-la.

Declaració institucional de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
de 29 de juny del 2007.

CAL UN NOU IMPULS PER A FOMENTAR L'ÚS DEL VALENCIÀ

A les Corts,
al Consell,
a les diputacions provincials i ajuntaments de la Comunitat Valenciana.

Amb motiu de la constitució en la Generalitat i en l'Administració local dels òrgans democràtics de representació i govern dels valencians, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, en compliment de la seua obligació de

«vetlar per l'ús normal del valencià», fa una crida als poders públics perquè tinguen com a un dels objectius primordials de les seues actuacions fomentar l'ús i ensenyament del valencià en tots els àmbits, a fi de garantir-ne l'oficialitat efectiva.

Este nou període legislatiu s'inicia poc després de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia (Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana), el qual, com a norma institucional bàsica de la Comunitat Valenciana, estableix que «La llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià» (art. 6.1) i reconeix expressament que els ciutadans valencians tenen dret a «rebre l'ensenyament del, i en, idioma valencià» (art. 6.2) i a «dirigir-se a l'Administració de la Comunitat Valenciana en qualsevol de les dos llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada» (art. 9.2). L'Estatut d'Autonomia també atorga caràcter estatutari i normatiu a l'AVL: «L'Acadèmia Valenciana de la Llengua és la institució normativa de l'idioma valencià» (art. 6.8) i la seua normativa lingüística «és d'aplicació obligatòria a totes les administracions públiques de la Comunitat Valenciana» (art. 41).

Estes disposicions estatutàries exigixen ineludiblement que les Corts o el Consell aproven i apliquen noves iniciatives legislatives que reforcen una política lingüística que garantisca l'ús normal del valencià.

Totes les administracions públiques haurien de prendre en consideració els dictàmens o informes que, respecte a la situació sociolingüística actual del valencià, han elaborat darrerament diferents institucions. Estos informes destaquen la pèrdua de vitalitat del valencià i plantegen la necessitat d'aplicar actuacions urgents. En este sentit, cal assenyalar que encara no s'han aplicat satisfactòriament algunes disposicions de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, el 25é aniversari de la qual s'esdevindrà el 2008.

En el mateix sentit, considerem que és de gran rellevància política el document «Pacte pel valencià. Acords per a la promoció del valencià», firmat pels grups majoritaris de les Corts Valencianes el 14 de juny del 2001. També en la declaració de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua de 23 de juliol del 2003, aprovada a propòsit de les eleccions autonòmiques i municipals del 25 de maig del 2003, s'indicava que calia fer efectius, urgentment, alguns dels compromisos de l'esmentat pacte i que calia fer-ho «amb el consens més gran possible durant el nou període de quatre anys que ara enceten les

institucions valencianes». Ara, quatre anys després, en aprovar esta declaració, no fem sinó reiterar la mateixa manifestació.

És inajornable, per tant, que totes les institucions valencianes assumisquen plenament i amb eficàcia les recomanacions que, en referència a les qüestions lingüístiques, féu el Consell Valencià de Cultura en el seu Dictamen de 13 de juliol del 1998: «Ha arribat el moment de consensuar primer, i d'aplicar després, les mesures polítiques que cal prendre en consideració amb urgència per a promoure l'ús del valencià als més diversos nivells.» I afegia: «seria vertaderament una llàstima, però també una dimissió lamentable, que deixàrem passar l'ocasió de preservar la llengua que durant tants segles ens ha identificat com a valencians».

La Generalitat hauria de propiciar que les institucions valencianes i les organitzacions polítiques, sindicals i ciutadanes, formalitzen un ample pacte cívic pel foment del valencià, encoratjant la societat valenciana a aprofundir en els drets lingüístics i a renovar el compromís per a promoure l'ús del valencià en tots els àmbits socials. A este respecte, és desitjable que es produïska una convergència solidària entre les institucions valencianes, les associacions cíviques i els grups implicats en el foment del valencià, a fi de coordinar mesures pragmàtiques i positives en favor del seu ús normal.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua s'ofereix a tota la societat valenciana a participar activament en este procés.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 29 de juny del 2007

Acord 35/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova la declaració institucional amb motiu del 75 aniversari de les Normes de Castelló.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua, en commemorar a la ciutat de Castelló de la Plana el setanta-cinqué aniversari de l'acord de les Normes Ortogràfiques del 21 de desembre del 1932, conscient de la importància que el consens social té en tots els processos culturals que impulsen el progrés humà, fa la declaració següent:

La societat valenciana deu un homenatge de gratitud a les institucions i personalitats que van fer l'esforç d'unir les seues voluntats i sensibilitats a fi d'adoptar un acord transcendent per al valencià.

En el transcurs de les primeres dècades del segle xx, en aquell període fonamental de transició de la tradició a la modernitat en què la cultura castel·lonenca i la valenciana en general visqueren una edat de plata, els escriptors i periodistes, mestres i editors, científics i erudits, havien expandit l'ús del valencià fins a requerir la formalització de la llengua en termes moderns. Este ambient, així com les exigències de l'educació i la comunicació, van propiciar la necessitat d'un acord en favor de la sistematicitat i la coherència de la llengua formal i escrita.

La consolidació i l'expansió social de la normativa ortogràfica cal agrair-les, per tant, als gramàtics, ensenyants, escriptors, representants polítics, empresaris i erudits ja traspassats que les van fer possibles. Tots ells van precisar i millorar aquelles bases: preveres com Lluís Fullana Mira, mestres com Carles Salvador Gimeno i Enric Soler i Godes, gramàtics com Lluís Revest Corzo, filòlegs com Josep Giner Marco i Manuel Sanchis Guarner, erudits com Josep Ribelles Comín, Àngel Sánchez Gozalbo, Francesc Esteve Gálvez, i escriptors com Salvador Guinot, Bernat Artola, Josep Pascual Tirado, Francesc Almela i Vives o Enric Valor. Valguen estos noms d'admirables apassionats per la llengua per a representar totes les anònimes voluntats d'alfabetització, estudi i difusió del valencià, durant la República o el franquisme, al si d'associacions culturals i cíviques, amb iniciatives editorials, periodístiques i radiofòniques, cursos d'ensenyament, representacions teatrals populars, jocs florals i concursos literaris. I cal agrair igualment la fidelitat dels exiliats i dels emigrants valencians arreu del món i del poble valencià en general, que ha transmés la llengua en el nucli familiar en unes

dècades en què només el fet de parlar-lo era objecte de no poques discriminacions educatives, legals i socials.

Gràcies a les Normes del 32, territori i llengua van entrar definitivament en el segle xx. El fet de disposar d'una normativa fixada va permetre que la literatura, els estudis científics i erudits, l'educació o el periodisme, deixaren de ser un reducte localista o provincià. La unitat i la qualitat formal de la llengua n'han sigut una conseqüència rellevant en el context d'una nova època. La màxima causa i la màxima conseqüència de les Normes de Castelló són, sens dubte, la unitat ortogràfica de la llengua i la unitat dels valencians per estimar-la i usar-la.

A principis del segle xx el conjunt de la població era majoritàriament monolingüe en valencià, i encara que l'analfabetisme era molt general, la riquesa lèxica de la població era superior a l'actual. En els últims anys la immigració ha transformat la població en una societat multilingüe, per més que en general les llengües de la immigració no ultrapassen l'àmbit restringit de les minories respectives. La situació sociolingüística contemporània és, per tant, cada vegada més complexa. La pràctica totalitat dels immigrants s'assimilen lingüísticament al castellà i, fora de l'àmbit escolar o de les poblacions menudes, desconeixen quasi per complet el valencià. Això, unit a la pervivència de comportaments diglòssics, requerix que els governs competents adopten plans d'actuació i mesures de planificació adequades perquè la recuperació progressiva del valencià abaste tots els àmbits públics, en un món internacionalitzat i marcat per les transformacions en els camps de la comunicació i dels avanços tecnològics.

En 1932, en adoptar les Normes Ortogràfiques, el valencià va iniciar un camí ple d'esperança forjat sobre la base del consens i la superació dels personalismes estèrils. Amb les Normes, els signants acordaren compartir els mateixos objectius, usant una normativa ortogràfica unitària i impulsant així, en termes de modernitat, l'ús de la llengua d'una manera més efectiva en tots els registres de l'escriptura. Setanta-cinc anys després, l'ús del valencià ha de figurar entre els reptes que planteja el canvi de la societat de l'escriptura a la societat de l'audiovisual, la globalització i el plurilingüisme. En este sentit, el futur del valencià passa necessàriament per l'aprofitament i l'optimització de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació, i per facilitar el seu accés sense fronteres dins dels territoris de la llengua compartida, atenent els principis de concòrdia i col·laboració que van caracteritzar el comportament dels nostres predecessors.

Estimar i mantindre's fidel al valencià comporta usar-lo en qualsevol situació, amb consciència i tolerància, i transmetre'l a les generacions futures perquè continue sent un dels signes d'identitat i de vertebració de la nostra societat. Actualitzant-la en cada acte, la llengua, en permanent i constant evolució, és la màxima expressió del pensament, la nostra marca d'identitat, l'instrument de l'educació, la comunicació, i també de la integració.

Justament des de Castelló, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, com a hereua de l'esperit que va fer possible la firma de les Normes del 32, vol congrega tots els valencians i valencianes perquè, amb motiu del setanta-cinqué aniversari d'aquell acord històric, adopten el compromís d'usar i promoure el valencià, el patrimoni lingüístic col·lectiu que ens caracteritza i ens agermana.

Castelló de la Plana, 21 de desembre del 2007

Acord 5/2011, de 28 de gener, pel qual s'aprova la declaració de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua sobre el valencià en el sistema educatiu.

El Ple de l'Acadèmia Valenciana ha acordat:

Primer. Aprovar la següent declaració:

**DECLARACIÓ DE L'ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SOBRE EL VALENCIÀ EN EL SISTEMA EDUCATIU**

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que tots els valencians i valencianes tenen dret a «rebre l'ensenyament del, i en, idioma valencià» (article 6.2).

La Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià preveu que els alumnes de l'ensenyament obligatori «al final dels cicles en què es declara obligatòria la incorporació del valencià a l'ensenyament, i qualsevol que haja estat la llengua habitual en iniciar els estudis, els alumnes han d'estar capacitats per a utilitzar, oralment i per escrit, el valencià en igualtat amb el castellà» (art. 19.2).

Entre les funcions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua figura «vetlar per l'ús normal del valencià» (Llei 7/1998, de 16 de setembre, de la Generalitat Valenciana, de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, art. 7.d).

De l'anàlisi de l'actual situació del valencià en tot el sistema educatiu, des de l'Educació Infantil fins a l'ensenyament universitari, es dedueix que no es garantixen plenament els drets lingüístics i, per tant, el principi d'igualtat lingüística que preveu la llei.

En conseqüència, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua s'adreça al Govern valencià i als rectorats de les universitats valencianes per a sol·licitar-los que adopten les mesures oportunes per a garantir que no s'hi produïsqen situacions de discriminació real entre els ciutadans valencians per motius lingüístics. Amb esta finalitat, caldria:

a) En les escoles infantils, proveir dels mitjans necessaris, tant de recursos humans com materials, per a preservar el dret dels pares i mares a poder educar els seus fills en valencià.

b) Assegurar l'ensenyament en valencià en tots els centres educatius d'Educació Infantil, Primària i Secundària, i fer compatible la docència en valencià, en castellà i en una llengua estrangera en tots els programes educatius, a fi d'assolir realment el principi de cooficialitat lingüística entre el valencià i el castellà.

c) Garantir en l'ensenyament universitari el dret de tots els alumnes que s'han matriculat en valencià a rebre una docència real i efectiva en valencià. I, en general, la presència del valencià com a llengua cooficial en el currículum i en les activitats de tota la comunitat universitària.

d) Satisfer, no només la demanda d'ensenyament de valencià i en valencià en tot el sistema educatiu, sinó adoptar i incentivar totes aquelles iniciatives que servisquen per a fer real el principi de la igualtat lingüística, tant en l'àmbit estrictament docent com en el comunicatiu a tots els nivells.

e) Dissenyar programes d'educació multilingüe que optimitzen la concurrència de llengües en l'àmbit educatiu valencià i que afavorisquen els valors de respecte i d'enriquiment cultural.

f) Promoure programes d'intercanvi educatiu que permeten la difusió íntegra de la cultura valenciana, tant en la resta d'Espanya com en el conjunt de la Unió Europea, així com l'accés a la nostra cultura per part dels alumnes i estudiants nousvinguts.

g) Recomanar, en especial als responsables de les institucions públiques, que adopten una actitud exemplar quant a l'ús oral i escrit del valencià, «la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana» segons figura en l'Estatut d'Autonomia (art. 6.1).

Segon. Comunicar el text de la declaració al Govern valencià i als rectorats de les universitats públiques valencianes.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 28 de gener del 2011

Acord 35/2011, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el document «Consideracions sobre l'establiment d'un pla general plurilingüe en el sistema educatiu valencià».

El Ple de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua acorda aprovar el document següent:

**CONSIDERACIONS SOBRE L'ESTABLIMENT
D'UN PLA GENERAL PLURILINGÜE EN EL SISTEMA EDUCATIU VALENCIÀ**

Respecte a la implantació generalitzada en el sistema educatiu valencià d'un pla plurilingüe, atesos els documents que figuren com a annex, els acadèmics són convergents respecte als plantejaments següents:

1. Manaments legals i planificació educativa. L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana (EACV) i la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV) són els referents de tota la política lingüística, també pel que fa a l'ensenyament. La planificació educativa ha d'assumir i garantir el que en ells s'establix:

1.1. L'Estatut d'Autonomia fonamenta en l'article 6é les bases de tota actuació. Tenen especial rellevància al respecte: El dret a rebre l'ensenyament en valencià i l'especial protecció i respecte a la recuperació del valencià: «L'idioma valencià és oficial a la Comunitat Valenciana, igual que ho és el castellà, que és l'idioma oficial de l'Estat. Tots tenen dret a conèixer-los i usar-los i a rebre l'ensenyament del, i en, idioma valencià» (punt 2) i «S'atorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del valencià» (punt 5). Així com que «La «Generalitat garantirà l'ús normal i oficial de les dos llengües, i adoptarà les mesures necessàries per tal d'assegurar-ne el seu coneixement» (punt 3).

1.2. La LUEV assenyala als articles 18-23 el que s'ha de garantir respecte a l'aplicació del valencià a l'ensenyament. Té una especial rellevància el que és l'objectiu de l'escolarització obligatòria: «al final dels cicles en què es declara obligatòria la incorporació del valencià a l'ensenyament, i qualsevol que haja estat la llengua habitual en iniciar els estudis, els alumnes han d'estar capacitats per a utilitzar, oralment i per escrit, el valencià en igualtat amb el castellà» (art. 19.2).

2. El pla general plurilingüe ha de garantir els drets i els objectius que dimanen dels manaments legals assenyalats per a la totalitat dels alumnes de la Comunitat Valenciana. Un pla general que integre el conjunt de centres públics, concertats i privats, tant per als territoris de predomini lingüístic valencià, com per als de predomini lingüístic castellà, en aspectes tan fonamentals com la promoció del valencià com a llengua pròpia, l'equilingüisme valencià-castellà, i el coneixement bàsic de la llengua estrangera.

3. La incorporació d'una llengua estrangera al sistema educatiu valencià és molt positiva si s'encerta en concretar una pedagogia veritablement multilingüe i si l'atenció preferent al valencià com a llengua vehicular és una condició necessària per a garantir l'equilingüisme final del valencià i el castellà.

4. El pla plurilingüe ha de tindre com a punt de partida, i ser continuació, dels programes bilingües actuals. Si es prenen en consideració els diferents estudis, la major eficàcia educativa respecte a competències lingüístiques correspon als programes d'Immersion Lingüística i als d'Ensenyament en Valencià, en els quals l'objectiu assenyalat per la LUEV s'aconsegueix en un nivell més alt.

5. Des d'un punt de vista pedagògic, l'aprenentatge del valencià i en valencià ha d'estar complementat i no substituït, per l'aprenentatge del castellà, idioma oficial de l'Estat, i de l'anglès o altres llengües d'Europa o emergents en el camp internacional. La llengua pròpia del territori és precisament la base més positiva i exitosa per a la formació multilingüe.

6. El pla general hauria de concretar-se en diferents programes segons la realitat sociolingüística (zona de predomini lingüístic) i personal dels alumnes, atesa la seua llengua habitual (manifestada pels pares o alumnes en matricular-se). La diferenciació de programes haurà d'atendre el moment de la introducció sistemàtica de la lectoescriptura de les tres llengües, i el seu ús com a llengua d'instrucció o d'ús vehicular.

7. Les reflexions plantejades en «Un document d'educació plurilingüe i intercultural per al sistema educatiu valencià», elaborat per Escola Valenciana i assumit per les universitats públiques valencianes, són unes reflexions qualificades que caldria prendre en consideració, perquè emmarquen les característiques d'un model d'educació plurilingüe en el context sociolingüístic valencià.

8. Consens i recursos. L'aprovació del pla plurilingüe tindrà futur si és fruit del consens de la comunitat educativa i de la societat valenciana, i si es dediquen els recursos econòmics i humans suficients. I l'AVL, des de la seua funció de «vetlar per l'ús del valencià» i elaborar i elevar al Consell de la Generalitat «observacions i consells pertinents per a l'ús normal del valencià en qualsevol de les seues manifestacions», vol col·laborar en la consecució d'este consens.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 25 de novembre del 2011

**Convenis i protocols
de col·laboració institucional**

En este apartat s'inclouen tots els convenis i protocols de col·laboració institucional signats des de la constitució de l'AVL l'any 2001, atés que no figuraven inclosos en el volum núm. 3 de la col·lecció Documents, *Acadèmia Valenciana de la Llengua. Acords 2001-2004*.

- Acord 16/2004, de 28 de maig, pel qual s'aprova el protocol de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i l'Institut Cartogràfic Valencià.

Les dos institucions tenen un contacte estret que es tradueix en l'aportació de la cartografia a l'AVL per part de l'ICV i en la fixació correcta de la toponímia per l'AVL. A hores d'ara, esta col·laboració es fa també a través de l'aplicació informàtica Terrasit, amb el qual els enquestadors de l'AVL incorporen directament els topònims sobre la cartografia en format digital.

- Acord 23/2004, de 23 de juliol, sobre l'aprovació de l'acord de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM).

El conveni té per objecte facilitar la labor de traducció de l'Institut Valencià d'Art Modern.

- Acord 2/2005, de 4 de març, de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat d'Alacant (projecte institucional de recerca IVITRA) per a la promoció exterior de la llengua, la literatura i la cultura valenciana.

Mitjançant el present conveni s'ha col·laborat en diferents programes de promoció exterior del valencià de la Universitat d'Alacant: la traducció, digitalització i edició d'obres valencianes a altres llengües; la realització de cursos de llengua, literatura i cultura valenciana en l'exterior; els cursos de valencià per a immigrants; els cursos sobre multilingüisme, i els lectorats en l'estranger.

La col·laboració amb l'Institut Virtual Internacional de Traducció de la Universitat d'Alacant s'ha mantingut ininterrompuda des del 2005 mitjançant la signatura de convenis anuals que especifiquen les actuacions a fer. Les activitats objecte del conveni han anat evolucionant al llarg del temps i, finalment, s'han circumscrit a dos programes: el de traducció, digitalització i edició d'obres valencianes a altres llengües, i el de realització de cursos de llengua, literatura i cultura valenciana en l'exterior.⁴

⁴ La referència dels acords d'aprovació dels altres convenis són les següents: acord núm. 18/2006, de 30 de juny; acord núm. 11/2007, de 20 d'abril; acord núm.

- Acord 10/2005, de 29 de juny, pel qual s'aprova el conveni de col·laboració entre l'AVL i la RTVV per a la celebració de l'Escriptor de l'Any.

En este conveni, RTVV es compromet a produir un documental sobre la figura de l'Escriptor de l'Any i l'AVL assumix la seua exhibició en l'exposició i la seua distribució per tots els instituts de la Comunitat Valenciana. A càrrec d'este conveni es van produir els documentals corresponents a Constantí Llombart (2005), Manuel Sanchis Guarner (2006) i els escriptors castellanencs del primer terç del segle xx (2007).

- Acord 20/2005, de 16 de desembre, sobre aprovació del conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i l'Instituto Cervantes.

El conveni té per objecte la cessió d'espais en els centres en l'exterior de l'Instituto Cervantes per a fer activitats de difusió de la cultura valenciana, organitzades per l'AVL o per esta institució en col·laboració amb l'Instituto Cervantes.

- Acord 4/2008, de 25 de gener, pel qual s'aprova el conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Radiotelevisió Valenciana per a la celebració de l'Escriptor de l'Any.

Fruit d'este segon conveni amb RTVV han sigut els documentals de Jaume I (2008), Francesc Eiximenis (2009) i Enric Valor (2010).

- Acord 22/2009, de 16 d'octubre, pel qual s'aprova el protocol de col·laboració entre la Conselleria d'Educació, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, els ajuntaments i les mancomunitats de municipis per a la coordinació de les actuacions en matèria de normalització del valencià.

A data 31 de desembre del 2011, les institucions signants són l'AVL, la Conselleria d'Educació, la Diputació de Castelló, la Mancomunitat de la Vall

22/2008, de 20 de juny; acord núm. 2/2009, de 27 de febrer; acord núm. 1/2010, de 29 de gener; acord núm. 4/2011, de 28 de gener.

d'Albaida, la Mancomunitat de la Ribera Alta, la Mancomunitat de la Safor, la Federació Valenciana de Municipis i Províncies i els ajuntaments d'Alacant, Alaquàs, Albal, Albalat dels Sorells, Alcoi, Aldaia, Algemesí, Alginet, Almassora, Alzira, Benetússer, Benicarló, Benicàssim, Benidorm, Benissa, Betxí, Borriana, Burjassot, Callosa d'en Sarrià, Carlet, Castelló, Catarroja, Cocentaina, Elx, Finestrat, Gandia, Godella, Ibi, Llíria, Manises, Massamagrell, Mislata, Moncofa, Montcada, Montserrat, Muro, Museros, Mutxamel, Novelda, Nules, Oliva, Onda, Ontinyent, Paterna, Peníscola, Petrer, Picanya, la Pobla de Vallbona, Sagunt, Santa Pola, Silla, Sueca, Tavernes, Teulada, Torís, Torrent, la Vila Joiosa, Vila-real, Vinaròs, Xàbia, Xirivella, Xixona.

– Acord 18/2010, de 26 de maig, pel qual s'aprova el conveni de col·laboració per al desenvolupament del curs de postgrau d'Onomàstica (primera edició) entre la Universitat de València, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Fundació Universitat-Empresa de València.

L'AVL assumix el patrocini econòmic del curs de postgrau d'Onomàstica per a facilitar la formació d'especialistes en toponímia i antroponímia, ateses les competències atribuïdes a la institució per l'article 7 de la Llei 7/1997, de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

– Acord 8/2011, de 25 de març, pel qual s'aprova el conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i Radiotelevisió Valenciana per a la celebració de l'Escriptor de l'Any i altres actuacions d'interés comú.

En este tercer conveni amb RTVV s'ha eixamplat l'àmbit de col·laboració que, a més d'incloure el documental sobre l'Escriptor de l'Any per al període 2011-2013, possibilita nous camps de cooperació com ara el patrocini de programes per l'AVL o la participació d'esta en la plataforma multimèdia de RTVV.

- Acord 12/2011, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el conveni marc de pràctiques en empreses entre la Universitat de València, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Fundació Universitat-Empresa de la Universitat de València.

El conveni té per objecte possibilitar la realització de pràctiques en l'AVL d'estudiants universitaris de grau i postgrau.

- Acord 23/2011, de 15 de juliol, pel qual s'aprova el conveni de col·laboració de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua amb la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes.

La Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes facilita la creació de portals web dedicats a escriptors. En l'edició de l'Escriptor de l'Any 2005, dedicada a Constantí Llombart, l'AVL encarregà un portal d'autor a la Biblioteca Miguel de Cervantes. Amb este conveni es vol fixar un marc de col·laboració estable per a poder realitzar el portal d'autor.

**Convenis de col·laboració
en matèria d'investigació lingüística**

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua signa també convenis amb les universitats i centres superiors d'ensenyament per a realitzar treballs d'investigació lingüística en múltiples àmbits: documentació històrica, ortoèpia, lexicografia, onomàstica, teatre, testimonis orals, sociolingüística, edició de texts... Estos treballs proporcionen a la institució una informació valuosa per a poder exercir les seues funcions amb més facilitat. De vegades, els fruits de la recerca s'han posat també a l'abast del públic mitjançant edicions de l'AVL o de les institucions amb les quals s'ha col·laborat.

Encara que el període del present llibre comprén els acords de l'AVL adoptats entre els anys 2005 i 2011, hem volgut incorporar també els convenis d'investigació signats des de la creació de la institució, els quals no estaven inclosos en l'anterior volum *Acords 2001-2004. Acadèmia Valenciana de la Llengua*:

- Acord 21/2002, de 6 de novembre, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat d'Alacant per al desenrotllament d'un sistema d'assistència ortoèpica per a la lectura en veu alta del valencià.

- Acord 5/2003, de 30 de gener, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Corpus antroponímic valencià medieval».

- Acord 6/2003, de 30 de gener, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Corpus de documents de la Cancelleria Reial procedents d'arxius amb fons valencians».

- Acord 7/2003, de 30 de gener, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat d'Alacant per a l'elaboració del treball «Tresor lexicogràfic valencià».

- Acord 8/2003, de 30 de gener, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat d'Alacant per a l'elaboració del treball «Concordança lematitzada de les poesies d'Ausiàs March».

- Acord 18/2003, de 12 de maig, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat d'Alacant per a l'elaboració del treball «Primera fase d'inventari general de l'espectacle popular valencià (documentació valenciana de l'espectacle)».

- Acord 19/2003, de 12 de maig, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat Jaume I per a l'elaboració del treball «Primera fase d'inventari general de traduccions d'autors i obres dramàtiques i cinematogràfiques al valencià o relacionades especialment amb l'espectacle popular valencià (documentació valenciana de l'espectacle)».

- Acord 20/2003, de 12 de maig, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'AVL i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Primera fase d'inventari general d'autors i obres dramàtiques valencians (documentació valenciana de l'espectacle)».

- Acord 6/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova un conveni entre l'AVL i la Universitat de València per a la realització del treball «Documentació audiovisual de la literatura».

- Acord 7/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat Jaume I per a l'elaboració del treball «Documents per a la història de la llengua i la cultura valenciana medieval».

- Acord 8/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat d'Alacant per l'elaboració del treball «Documents per a la història de la llengua i la cultura valenciana medieval».

- Acord 9/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a l'elaboració dels treballs «Documents per a la història de la llengua i la cultura valenciana medieval» i «Repertori de manuscrits de l'Antic Regne de València».⁵

⁵ Un dels treballs del conveni ha sigut publicat en coedició de l'AVL i la Universitat de València: *Ordinacions de la Casa i Cort de Pere el Cerimoniós*, 2009, ISBN: 978-84-482-4504-7.

– Acord 9/2005, de 29 de juny, pel qual s'aprova un conveni entre l'AVL i la Universitat de València per a la realització del treball «Documentació audiovisual de la literatura».

– Acord 8/2006, de 31 de març, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Transcripció i edició de la documentació en valencià del segle XIII que figura en els arxius històrics».⁶

– Acord 11/2006, de 28 d'abril, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat d'Alacant per a l'elaboració del treball «La transmissió familiar del valencià».⁷

– Acord 33/2007, de 30 de novembre, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Facultat de Teologia Sant Vicent Ferrer (Secció Diòcesi) per a l'elaboració del treball «Edició i estudi de la Consueta de la Catedral de València de 1527».⁸

– Acord 34/2007, de 30 de novembre, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Transcripció filològica dels quatre volums de l'edició incunable de *Lo Cartoixà*, de Joan Rois de Corella».

– Acord 12/2008, de 24 d'abril, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a la realització del treball «Vocabulari d'odontologia».

⁶ Els resultats del conveni han estat publicats en coedició de l'AVL i la Universitat de València en les obres següents: *Llibre de la Cort del Justícia de València, I (1280-1282)*, 2008, ISBN: 978-84-482-5080-5; *Llibre de la Cort del Justícia de València, II (1283-1287)*, 2008, ISBN: 978-84-482-5081-2; *Llibre de la Cort del Justícia de València, III (1287-1288, 1298)*, 2008, ISBN: 978-84-482-5082-2; *Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina (1269-1290)*, 2009, ISBN: 978-84-482-5318-9; *Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina (1294-1295)*, 2009, ISBN: 978-84-482-5319-6, i *Pergamins, processos i cartes reials. Documentació dispersa valenciana del segle XIII*, 2010, ISBN: 978-84-7579-814-1.

⁷ Les conclusions principals del treball foren reproduïdes per l'AVL amb el mateix títol en el segon volum del *Llibre blanc de l'ús del valencià*, 2008, ISBN: 978-84-482-5060-7. L'AVL està enllestint la publicació íntegra del treball.

⁸ El treball resultant va ser publicat per la Facultat de Teologia Sant Vicent Ferrer sota el títol: *La Consueta de la Seu de València dels segles XVI-XVII: Estudi i edició del manuscrit 405 de l'ACV*, 2009, ISBN: 978-84-95269-42-3.

- Acord 13/2008, de 24 d'abril, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a la realització del treball «Vocabulari de l'audiovisual».

- Acord 21/2008, de 20 de juny, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat Autònoma de Barcelona per a l'elaboració del treball «Atles interactiu de l'entonació del valencià».⁹

- Acord 28bis/2008, de 18 de juliol, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a la realització del treball «Recerca i base de dades d'autors i obres dramàtiques valencianes i transcripció dels texts dramàtics valencians (documentació valenciana de l'espectacle)».

- Acord 10/2009, de 26 de juny, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat Pompeu Fabra per a l'elaboració del treball «Atles interactiu de l'entonació del valencià».

- Acord 8/2010, de 30 d'abril, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Vocabulari de psicologia»

- Acord 23/2010, de 16 de juliol, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat Catòlica de València Sant Vicent Màrtir, per a l'elaboració del projecte d'investigació «Edició filològica de *Lo Cartoixà*, de Joan Rois de Corella».¹⁰

- Acord 2/2011, de 28 de gener, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Documentació de la llengua i la literatura»: recerca, docència i usos científics i comunicatius (Arxiu audiovisual

⁹ El conveni va ser rescindit (acord 6/2009, de 29 de maig) per mutu acord amb motiu del trasllat de l'equip investigador a la Universitat Pompeu Fabra. Se n'aprova un altre (acord 10/2009, de 26 de juny) amb la nova universitat per a concloure el treball.

¹⁰ Este conveni el realitza el mateix equip d'investigadors que el de l'anterior conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a l'elaboració del treball «Transcripció filològica dels quatre volums de l'edició incunable de *Lo Cartoixà*, de Joan Rois de Corella» (Acord 34/2007). L'objecte és enllestir l'edició filològica maquetada de *Lo Cartoixà*. El conveni va vèncer sense estar enllestit el treball. Se'n firmà un altre que ampliava el termini d'execució (acord 27/2011).

de la llengua. Segona fase). El conveni es prorroga, per acord 33/2011, per a enllestir la totalitat del treball.

- Acord 3/2011, de 28 de gener, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València per a la transcripció i edició d'actes municipals dels ajuntaments valencians produïdes en el segle XIV (memòria de les ciutats medievals).

- Acord 27/2011, de 30 de setembre, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració entre l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat Catòlica de València Sant Vicent Màrtir per a finalitzar el projecte d'investigació «Edició filològica de *Lo Cartoixà*».

- Acord 36/2011, de 23 de desembre, pel qual s'aprova un conveni de col·laboració de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua amb la Universitat Politècnica de València per a l'elaboració d'un sistema automàtic de transcripció fonètica de valencià a veu.

Acord 6/2008, de 25 de gener, pel qual s'aprova el document «Criteris de transcripció i edició de texts medievals i moderns».¹¹

INTRODUCCIÓ

L'estudi lingüístic i literari dels texts medievals i moderns comporta una evident exigència de fidelitat a allò que ens ha transmés la tradició textual. Així i tot, els estudiosos de la llengua detecten a vegades errades importants en els materials que estudien. Moltes paraules considerades úniques són sovint errors de transcripció, causats pel desconeixement de l'editor. D'altra banda, els copistes dels manuscrits no són quasi mai estrictament fidels al text que transcriuen, i en modifiquen el contingut.

Per a evitar les dificultats i els problemes esmentats, resulta imprescindible:

a) Disposar de transcripcions fetes d'acord amb uns principis de màxima fidelitat a l'original, que en faciliten també la comprensió i la lectura a qualsevol tipus de lector modern.

b) Disposar d'edicions crítiques que oferisquen la possibilitat de contrastar les variants existents en tots els manuscrits, o almenys en els manuscrits més representatius de la tradició de cada obra fonamental de les nostres lletres o de la nostra cultura. En este sentit, sembla evident que l'estudi de la llengua d'un determinat autor pressuposa la tasca prèvia d'editar-lo de manera adequada, a fi de poder determinar en un posterior

¹¹ A partir de la següent, les notes a peu de pàgina incloses en este apartat, i la numeració respectiva, corresponen efectivament al text original d'este acord.

estudi fins a quin punt els copistes o editors no han pogut alterar el sentit de l'original.

c) Poder posar a l'abast dels investigadors, principalment en format electrònic, el susdit treball, per tal de facilitar l'estudi de la llengua en la seua dimensió sincrònica i diacrònica.

D'això es pot deduir que unes normes d'edició no poden ser preses com un conjunt de regles aplicables rígidament a tots els textos, i en el fons cada edició hauria de tindre la seua *ratio editionis*, la qual cosa implica que abans de començar a transcriure una obra convindria fer un estudi detingut dels problemes que pot plantejar. Amb independència de la problemàtica particular que pugua plantejar cada obra, sembla necessari establir unes línies bàsiques de procediment. Tot seguit s'apunten els criteris més importants que caldrà tindre en compte a l'hora de preparar l'edició de texts.

CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ I EDICIÓ DE TEXTS MEDIEVALS I MODERNS

1. D'acord amb l'esperit del «The Rationale of Copy-Text» de W. W. Greg, s'ha de fer una transcripció *fidèlement literal* del text, amb el desplegament de les abreviatures utilitzades, que es resolen sense necessitat d'indicació. En cas de fluctuació, convé recórrer al criteri etimològic i unificar-ne la grafia, però indicant-ho oportunament i tenint present l'hàbit del copista en els casos en què el mot no es presenta abreviat.

2. Regularització de l'ús de majúscules i minúscules, distribució del text en paràgrafs i puntuació d'acord amb els criteris actuals.

3. Separació de les paraules i ús del guionet i de l'apòstrof segons l'ús modern.¹

4. Respecte a les grafies de l'original, amb regularització de *i/j*, *u/v* i *c/ç*.

5. Simplificació de *ff*, *rr* i *ss* en posició inicial i postconsonàntica: *ffill* > *fill*; *rrat* > *rat*; *sseguir* > *seguir*; *pensser* > *penser*, etc. Cal mantindre, però, la *ss* postconsonàntica en les formes de plural *qualssevol* i *qualssevulla* i variants.

6a. Accentuació del text segons els criteris actuals (model valencià).²

¹ Vegeu el punt 3 de l'annex 2 en relació amb el cas de l'anomenada *s* líquida.

² Amb tot, caldrà tindre en compte les característiques diatòpiques del mateix text, així com les possibles divergències accentuals respecte de la llengua actual (accentuació antiga de paraules com *enclit*, *entegre*, *esser* —al costat d'*ésser*—, *idolatra*, *magnific*,

6b. Inclusió de la *y* vocàlica en el sistema general d'accentuació: *sarraý*, *veýna*. En casos dubtosos que indiquen vacil·lació es tendirà a no usar el diacrític *o*, si s'usa, s'indicarà en els criteris d'edició.

6c. Ús de diacrítics especials (no prevists normativament) per a desfer possibles ambigüitats per homonímia (vegeu l'annex 1).

7. Ús del punt volat, en correspondència amb la normativa actual, per a distingir *ll* [ʎ] de *l·l* [ll] (*excellents* > *excel·lents*; *colloque* > *col·loque*). També es transcriurà *l·l* quan la solució *ll* de l'antígraf siga interpretable com a simple variant gràfica de la geminació patrimonial habitualment representada amb *tl* (*vellant* > *vel·lant* —per *vetlant*—). Caldrà tindre en compte les formes que, independentment de la norma actual, podien presentar antigament vacil·lacions *ll/l* d'acord amb l'etimologia, per falsa etimologia o per simple hipercorrecció (*sol·lemnitat/solemnitat* —llatí SOLLEMNITATEM—, actual *solemnitat*; *pel·licà/pelicà* —llatí PELICANUM—, actual *pelicà*; etc.), vacil·lacions a vegades ja presents en els ètims llatins (*tolerar/tol·lerar* —llatí TOLERARE/TOLLERARE). Caldrà tindre en compte també els casos en què, a pesar de les solucions actuals, *ll* pugua representar efectivament una pronúncia palatalitzada (*apellar*, variant patrimonial de *apel·lar*; *cansellar*, enfront de la variant çulta *cancel·lar*, etc.).³

8. Ús del punt volat per a indicar les elisions vocàliques que no tenen representació en la llengua actual mitjançant l'apòstrof, com per exemple *que·s*, *no·l veig*, *la fin·amor*. Pel que fa a obres poètiques o d'especial complexitat com l'*Spill*, vegeu la casuística més detallada que s'arregla en l'annex 2.

public, etc.). No s'usarà dièresi per a indicar hiat quan este ja apareix assenyalat per la presència d'una *h* intervocàlica (*cahia*, *plahien*, *Cahim*, *vehina*, etc.). Pel que fa als texts en vers, la rima determinarà les possibles anomalies accentuals en relació amb la llengua actual (desplaçament d'accent / hiat), que seran convenientment representades («Perquè·s repare / nostra ruýna, / del cel reýna / tantost seràs», *Spill*, vv. 11240-11243). En canvi, i pel que fa al hiat, no tindrà representació si l'exigix la mètrica però no la rima («que·l poble ves / com Moysés», *Spill*, vv. 14207-14208).

³ També serà possible la transcripció simplificada de *ll* com a *l* per a representar [l] en aquells casos interpretables com a simple error de naturalesa ortogràfica o reflex de les vacil·lacions antigues provocades per la dificultat en la representació de les formes palatalitzades, sempre que no es puguin justificar des d'un punt de vista patrimonial o etimològic (*toval·lolla* > *toval·lola*; *Catallunya* > *Catalunya*, etc.). Estes intervencions hauran de ser indicades sempre en nota.

9. Pel que fa a les elisions consonàntiques produïdes per absorció, es representarà entre claudàtors la consonant elidida d'acord amb la prelació establida per al cas de les vocals (vegeu l'annex 2). Així, per exemple, *entre·l[s] stremps* (per a una lectura *entrelstremps*).

10. A més dels altres usos convencionals, caldrà compondre en cursiva les paraules o els passatges que apareguen en una llengua diferent de la del text transcrit.

11. Els criteris d'intervenció sistemàtica s'indicaran una sola vegada en un apartat que els faça explícits, mentres que caldrà indicar en nota qualsevol altra intervenció de l'editor sobre el text de l'antígraf no prevista en els punts anteriors.

Annex 1

Diacrítics més habituals en la transcripció de texts medievals

à: variant gràfica de *ha*, 3a persona del present d'indicatiu del verb *haver*.

àl i àls: indefinits.

àlt: 'plaer'.

às: variant gràfica de *has*, 2a persona del present d'indicatiu del verb *haver*.

çó: variant gràfica de *só*, 1a persona del present d'indicatiu del verb *ésser/esser*.

córs: 'curs'.

dé: 3a persona del passat simple del verb *dar*.

dés: 3a persona de l'imperfet de subjuntiu del verb *dar*.

Déus: variant de *Déu*.

dó: 1a persona del present d'indicatiu del verb *dar*.

é: variant gràfica de *he*, 1a persona del present d'indicatiu del verb *haver*.

él: variant gràfica del pronom personal *ell*.

éls: variant gràfica del pronom personal *ells*.

és: 2a persona del present d'indicatiu del verb *ésser/esser*.

ést: 2a persona del present d'indicatiu del verb *ésser/esser*.

fé: 2a persona de l'imperatiu i 3a del passat simple del verb *fer*.

fér: 3a persona del present d'indicatiu del verb *ferir*.

féren: 6a persona del present d'indicatiu del verb *ferir*.

fét: 3a persona del passat simple del verb *fer*.

là: variant gràfica de la forma aferètica de l'adverbi *allà*.

mès: 3a persona del passat simple del verb *metre*.

pél/péls: variant gràfica del substantiu *pell/pells*.

pèll/pèlls: variant gràfica del substantiu *pèl/pèls*.

péra/péres: variant formal del substantiu *pedra/pedres*.

prés: adverbi i preposició ('prop').

sà: variant gràfica de l'adverbi *ça*.

sí: 'així'.

sóm: 1a persona del present d'indicatiu del verb *ésser/esser*.

són: 1a persona del present d'indicatiu del verb *ésser/esser*.

sóts: 5a persona del present d'indicatiu del verb *ésser/esser*.

stà: 3a persona del present d'indicatiu i 2a de l'imperatiu del verb *estar*.

stàs: 2a persona del present d'indicatiu del verb *estar*.

stés: 3a persona del passat simple i participi passat del verb *estendre*.

ús: 1a persona del present d'indicatiu del verb *usar*.

vé: 2a persona de l'imperatiu del verb *anar* i 3a persona del passat simple del verb *veure*.

víu: 3a persona del passat simple del verb *veure*.

vòs: variant de *vols*, 5a persona del present d'indicatiu del verb *voler*.

Qualsevol cas no previst en la llista anterior haurà de ser indicat convenientment.

Annex 2

Desaglutinació de paraules amb elisió vocàlica
en què la vocal elidida és comuna als dos mots implicats

1. Es manté la representació de la vocal tònica afectada i s'indica l'elisió de la vocal àtona (*huytant·anys*, *qu·entre* —verb *entrar*—). Si la vocal àtona elidida correspon a un nom propi, es reconstruïx entre claudàtors: *Ev[a] ach perduda* (i no *Ev·ach perduda*), *agué [E]vast nom* (i no *agué·vast nom*), etc. També es reconstruïx entre claudàtors la vocal àtona elidida quan constitueix un mot uniliteral: *[a] altres* (i no *·altres*), *donà [a] sa* (i no *donà·sa*), *la lexà [a] cans* (i no *la lexà·cans*), etc.

2. Si l'elisió afecta una vocal idèntica igualment àtona o tònica, s'indica com a regla general l'elisió de la inicial del segon mot (*que·s*, *massa·ntigua*, *Verge·chcel·lent*, *que·ntre* —preposició *entre*—, etc.). Ara bé:

a) Si el segon mot és un substantiu (un nom comú o un nom propi), un díctic (*açò*, *aquest*, *ací*, etc.) o un verb (els participis, però, s'equiparen als adjectius), es transcriu la seua vocal inicial i s'indica l'elisió de la vocal final

del primer mot: *fin·amor* (i no *fin·mor*), *ver·amor* (i no *vera·mor*), *altr·ermità* (i no *altre·rmità*), etc.; *ultr·axò* (i no *ultra·xò*), *poet·aquell* (i no *poeta·quell*), etc.; *bris·avia* (i no *brisa·via*), *qu·enguanà* (i no *que·nguanà*), *qu·entenen* (i no *que·ntenen*), *l'aygu·abandona* (i no *l'aygua·bandona*), *fent·s·enprenyar* (i no *fent·se·nprenyar*), *templ·entrar* (i no *temple·ntrar*), *gràci·avent* (i no *gràcia·vent*), *dupt·entrar* (i no *dupte·ntrar*), etc. Amb tot, si el primer element és un nom propi, es reconstruïx entre claudàtors la seua vocal final: *d'Egipt[e] exiran* (i no *d'Egipt·exiran*), etc.

b) En tots els casos, si el primer element és uniliteral (o *h* + vocal àtona com a variant gràfica d'aquell), se'n manté la representació: *i·mpetraràs*, *e·ntravessant*, *a·questa*, *he·namorava's*, etc.; però si el segon mot és un nom propi, es reconstruïx entre claudàtors la vocal del primer mot i es manté la representació de la vocal inicial del nom propi: *[a] Abram*, *h[e] Evast*, etc.

c) Si el segon mot és uniliteral, s'indica l'elisió de la vocal final del primer (*tir·a* i no *tira*; *dad·a través* i no *dada· través*; *partid·a troços* i no *partida·troços*; *torn·a* i no *torna·*); però si el primer mot és un nom propi, es restitueix la seua vocal final entre claudàtors (*Ev[a] a la dona*, etc.).

d) Sempre que trobem elisió vocàlica entre dos mots que, per l'aplicació de la puntuació, s'hagen d'escriure separadament, es reconstruïx entre claudàtors la vocal que correspondria representar elidida: *Alte[a]*, *Albir*; *boss[a]*, *aguller*; *cambr[a]*, *axovar*; *l·lisa*, *[a]lta*; *dolça*, *[a]gradable*; *neta*, *[a]bsterciva*, etc.

e) Si l'aplicació de les regles anteriors obligara a elidir la vocal final d'un mot corresponent al morfema que n'identifica el gènere, es preferirà l'elisió de la vocal inicial del segon mot si este, per la seua banda, no revela el gènere en qüestió. Així, per exemple, *ella·tverava* (i no *ell·atverava*, com resultaria de l'aplicació de la regla general, enfront de *ell atverava*), *qu·ella·judant* (i no *qu·ell·ajudant*, enfront de *qu·ell ajudant*), *aquesta·braça* (i no *aquest·abraça*, enfront de *aquest abraça*), *nòvia·bomina* (i no *novi·abomina*, que representaria l'elisió de la [o] final del masculí *nòvio*), *viuda·magua* (i no *viud·amagua*, que representaria l'elisió de la [o] final del masculí *viudo*), *altre·nconant* (i no *altr·enconant*, que representaria l'elisió de la [a] final del femení *altra*), etc. En canvi, seguiria la regla general un cas com *un·aldeana* (i no *una·Ideana*), ja que el segon mot n'identifica el gènere.

3. En aquells casos en què la inicial del segon mot és susceptible de ser interpretada s líquida o bé e epentètica o etimològica + s en contacte amb la vocal e final del mot precedent, separem les paraules i apostrofem d'acord

amb el criteri general exposat en el punt 3 dels criteris si el primer element és la preposició *de* o bé un dels pronoms *m[e]*, *t[e]*, *s[e]*, *n[e]* en posició proclítica (*d'Esriptura*, *d'esquena*, *d'estiu*; *s'estech*, *s'escroixia*, *s'espantaven*, *m'escorcollaren*, *m'espayava*, *t'esquexa*, *t'escomunique*, *n'esglayen*, *n'escrivía*, etc.). En la resta de casos, es representa *s* líquida en el segon mot i no s'indica cap elisió: *bé schollir*, *bé scoltat*, *entre spines*, *qualque stat*, *Lexau-me star*. En el cas que ací es planteja, si entre els dos mots en contacte no és possible interpretar identitat vocàlica no s'indica tampoc elisió: *la squena*, *sa scola*, *só spert*, *ni squinçat*, etc.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 25 de gener del 2008

Acord 11/2009, de 26 de juny, pel qual s'aproven les actuacions sobre la presentació oficial a les Corts i al Govern valencià de les conclusions elaborades a partir del *Llibre blanc de l'ús del valencià II* per al foment del valencià.

La Secció de Foment de l'Ús del Valencià, en la reunió del 21 de gener de 2009, considerant que un dels objectius bàsics de l'elaboració del *Llibre blanc de l'ús del valencià* és avaluar la situació social del valencià, plantejar-la a les Corts i al Consell, i exposar possibles novetats en les polítiques lingüístiques, va acordar per unanimitat presentar a la Junta de Govern de l'AVL la proposta de «solicitar audiència al Govern valencià i a les Corts per a presentar formalment el *Llibre blanc de l'ús del valencià-I. Iniciatives per al foment del valencià (LB-II)*, i que s'oferisca la possibilitat de fer reunions de treball amb la Conselleria d'Educació i amb la Comissió Parlamentària que s'ocupa del foment del valencià».

Atés que és funció de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua «vetlar per l'ús del valencià», amb l'objectiu de plantejar a les Corts i al Govern «observacions i consells pertinents per a l'ús normal del valencià en qualsevol de les seues manifestacions», esta institució creu convenient presentar formalment el *Llibre blanc de l'ús del valencià-II. Iniciatives per al foment del valencià* com un instrument de reflexió sobre l'estatus lingüístic de la llengua i la seua realitat sociolingüística, amb l'objectiu d'afavorir el compromís de les institucions en la tasca comuna de garantir els drets, les obligacions i les llibertats lingüístiques dels ciutadans valencians, ja que els poders públics han de vetlar per la seua protecció i respecte.

Atés l'acord de la Junta de Govern núm. 92/2009, de 5 de juny, pel qual s'eleva al Ple, per al seu estudi i aprovació, si és el cas, la proposta de resolució per la qual s'aproven les actuacions sobre la presentació oficial a les Corts i al Govern valencià de les conclusions elaborades a partir del *Llibre blanc de l'ús del valencià-II. Iniciatives per al foment del valencià*.

El Ple ACORDA:

1. Aprovar el document «La situació social del valencià i iniciatives per afomentar-ne l'ús».

2. Sol·licitar audiència a les Corts i al president de la Generalitat per a presentar el document esmentat.

3. L'Acadèmia Valenciana de la Llengua, com a institució pública de la Generalitat Valenciana, reitera la seua absoluta disposició a ser consultada sobre el contingut del document o sobre qualsevol altra qüestió que s'estime oportuna, per part de les Corts, el president de la Generalitat i la Conselleria d'Educació.

LA SITUACIÓ SOCIAL DEL VALENCIÀ I INICIATIVES PER A FOMENTAR-NE L'ÚS

a) Els dos volums del *Llibre blanc de l'ús del valencià* pretenen ser una reflexió perquè s'incentive el foment i l'ús de la nostra llengua per part de la societat valenciana en general, i dels poders públics, en particular.

b) El *LB-I* fou «una invitació a continuar avançant». En la recapitulació de les dades més significatives de l'enquesta general sobre la situació social del valencià, duta a terme per l'AVL l'any 2004, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua es va plantejar moltes inquietuds i interrogants cívics, com ara la qüestió cabdal de «si es va cap a la substitució definitiva del valencià o si s'està en el camí del redreçament». A més d'assenyalar la complexitat d'elaborar un balanç tenint en compte els diferents factors que hi intervenen, l'AVL va manifestar la conveniència d'evitar tant l'optimisme desmesurat com el pessimisme excessiu, segons el qual el futur de la llengua és incert. Finalment, es van plantejar «quines iniciatives convindria adoptar, quines tindrien una bona acceptació cívica i quina política lingüística caldria aplicar perquè les mesures foren eficaces». Tot això des d'un plantejament realista i des del convenciment que la situació del valencià és millorable amb la participació de tots els agents socials.

c) Per a trobar respostes adequades es van analitzar les declaracions públiques que tenien una importància i representativitat significatives: el «Dictamen sobre les qüestions lingüístiques» del Consell Valencià de Cultura (CVC) (1998) i el «Pacte pel Valencià» (PV) dels grups majoritaris de les Corts valencianes (2001). Estos documents institucionals convergien en la necessitat de dur a terme una actuació urgent per a «traure el valencià de la situació marginal» (CVC), per a superar la «situació diglòssica consegüent a la situació de sotmetiment del valencià» (PV). En conseqüència, a fi de «conjurar el perill vertader d'una desaparició imminent» (CVC) i per a

«aprofundir en el procés de promoció de l'ús del valencià» (PV), assenyalaven que era imprescindible «aplicar mesures en els diversos nivells» (CVC) i «concretar, desenrotllar i actualitzar els manaments de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (PV)»; i els dos documents feien referència a un procés de debat i d'aplec de voluntats: «consensuar primer [...] creant a tal fi els fòrums polítics previs on discutir i avaluar» (CVC) i «acordar un marc compartit per la defensa i promoció de la llengua del nostre poble» (PV). Estos dos documents foren considerats primordials per a seguir avançant i, a partir d'estos, es van concretar 38 iniciatives considerades d'aplicació urgent.

d) El frontispici del *LB-II* és un fragment de la declaració institucional de l'AVL denominada «Cal un nou impuls per al foment de l'ús del valencià» (29 de juny del 2007): «Totes les administracions públiques haurien de prendre en consideració els dictàmens o informes que, respecte a la situació sociolingüística actual del valencià, han elaborat darrerament diferents institucions. Estos informes destaquen la pèrdua de vitalitat del valencià i plantegen la necessitat d'aplicar actuacions urgents. En este sentit, cal assenyalar que encara no s'han aplicat satisfactòriament algunes disposicions de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.»

e) El *LB-II* planteja noves iniciatives, incidix en les conclusions i propostes del *LB-I*, ara més raonades i explicades, des de la diversitat plural i enriquidora dels 63 analistes, els quals han estudiat la vitalitat del valencià en 14 àmbits de la nostra societat. Des de l'autonomia i la llibertat de cadascun, des de les seues conviccions i punts de vista, ens han oferit propostes per a fer balanç de l'estat del valencià i han insistit en el fet que és urgent adoptar noves iniciatives. Es tracta, sens dubte, d'unes propostes valuoses, perquè són compromisos efectius amb el foment de la nostra llengua, producte de diverses anàlisis de la complexa realitat sociolingüística valenciana. Hom pot constatar-hi valoracions coincidents, elogis i crítiques respecte a la política lingüística, compromisos i propostes de futur relacionades amb el foment del valencià.

f) Tenint en compte les aportacions d'estos analistes, la Secció de Foment del Valencià va elaborar el capítol III del *LB-II*: «Recapitulació d'iniciatives per al foment de l'ús del valencià». Este capítol recull, respectant les expressions dels autors, valoracions globals i iniciatives per àmbits. En total en són 260. No pot haver-hi motius per a no prendre-les en consideració, perquè a més són plenament convergents amb els documents bàsics citats (CVC i PV) i amb les propostes i les conclusions del *LB-I*. Els tres

documents tenen plena vigència i poden considerar-se un punt de partida per a dur a terme noves polítiques i elements orientadors per a dissenyar noves línies d'actuació.

g) D'acord amb els punts anteriors, i en el context del XXVé aniversari de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV), el Ple de l'AVL acorda plantejar noves iniciatives per a fomentar l'ús del valencià.

I. Consideracions bàsiques

1. En l'Estatut d'Autonomia (2006) s'indica que «la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià».

2. La Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià es considera encara un bon instrument de normalització social de la llengua respecte a l'establiment de drets, obligacions i objectius, tot i que no s'han acomplert plenament, sempre que els manaments de la llei s'actualitzen i es concreten per a superar mancances i atendre els canvis socials que s'han produït des de la seua aprovació.

3. Els poders públics han de salvaguardar els drets lingüístics individuals i col·lectius. La política lingüística valenciana ha de garantir els drets lingüístics individuals i atorgar especial protecció al valencià com a llengua pròpia del poble perquè siga un vincle d'integració social de tots els valencians.

4. La política lingüística serà eficaç si totes les institucions, amb la Generalitat al davant, assumixen la seua competència normalitzadora i coordinen les seues accions respecte al foment del valencià sobre la base d'un ampli consens cívic en què els agents socials, els partits polítics i les associacions es plantegen fer del valencià un instrument de convivència.

5. La Carta dels Drets Socials de la Comunitat Valenciana, com a expressió de l'espai cívic de convivència social que, segons l'Estatut (art.10.2), s'ha d'elaborar amb una llei de les Corts, pot ser una nova fita per a aprofundir en els drets lingüístics dels valencians i l'expressió d'un nou pacte cívic.

6. Més enllà de l'àmbit territorial, cal prendre en consideració alguns altres objectius, com ara el d'avançar cap a un Estat espanyol plurilingüe, en què les diverses llengües cooficials estiguen presents en les institucions i en els organismes de l'Administració central i perifèrica de l'Estat, així com en els organismes estatals de titularitat pública i en les institucions de la Unió

Europea, en compliment de les recomanacions de la Carta Europea de les llengües menys esteses i del Comité Europeu sobre polítiques lingüístiques.

II. Propostes sobre noves iniciatives

1. La política lingüística ha de tendir a «enfortir la nostra autoestima com a valencians, afirmar i potenciar la nostra personalitat diferenciada» (CVC). Com s'assenyala en el preàmbul de la LUEV quan s'afirma que cal «retornar la nostra llengua a la categoria i el lloc que es mereix», això té sentit en el context d'un procés més ampli: «el procés de recuperació de la plena identitat del poble valencià». La promoció del valencià no pot entendre's com una qüestió marginal i accessòria, ni pot ser asimètricament oficial i parcialment escolar. És un element primordial i indestruïble dels drets bàsics dels valencians, que queda confirmat pel fet que la referència a la llengua dels valencians forma part del títol preliminar de l'Estatut d'Autonomia (2006), que estableix els principis que ordenen l'estat i el sistema polític dels valencians.

2. En l'Estatut d'Autonomia (2006), com a norma institucional bàsica de la Comunitat Valenciana, s'amplia l'estatus lingüístic fins ara vigent i es dona caràcter estatutari a elements normatius inclosos en la LUEV, ja que estableix que «la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià» (art. 6.1) i reconeix explícitament el dret dels ciutadans valencians a «rebre l'ensenyament del, i en, idioma valencià» (art. 6.2), així com a «dirigir-se a l'Administració de la Comunitat Valenciana en qualsevol de les dos llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada» (art. 9.2). Sembla oportú, per tant, iniciar una nova etapa d'aprofundiment d'estos manaments de l'Estatut d'Autonomia i dotar-se de noves normes que promoguen més explícitament el foment del valencià. En l'actualitat no sols és convenient, sinó necessari, treballar per a millorar l'autoestima dels valencians en la seua identificació com a poble a través d'una senya d'identitat com és la llengua, intensificant els esforços perquè el valencià estiga present en més àmbits.

3. Els principals mitjans de recuperació i foment del valencià són, segons la LUEV, l'Administració, l'ensenyament i els mitjans de comunicació pública. En els tres àmbits s'ha de superar la desigualtat que encara es manté entre les dos llengües oficials, i prioritzar, en tot cas, l'ús del valencià com a llengua pròpia. La política d'igualtat en estos tres àmbits ha de consistir a posar els instruments per a garantir els drets lingüístics «prenent les mesures

que calguen pel foment de l'ús i ensenyament del valencià» (art. 34). És un bon moment per a valorar el que té de positiu la tasca feta i adequar la LUEV a les noves realitats. S'imposa un criteri de discriminació positiva, on la llengua menys afavorida, en este cas el valencià, resulte beneficiada en qualsevol situació si es vol ser coherent amb els manaments que deriven dels marcs legals generals.

4. És imprescindible donar un nou impuls al foment de l'ús del valencià amb actuacions unitàries de les nostres institucions per a potenciar l'estima de la societat valenciana per ella mateixa i per la seua llengua, i tractar que tots els que vivim i treballem a la Comunitat Valenciana visquem en harmonia, amb voluntat de fer del valencià un instrument de convivència. I com a capdavanters, els diputats de les Corts, els membres de Consell i d'altres institucions, en les seues actuacions públiques, han de ser una referència cívica rellevant de l'ús i el foment de la llengua, i han d'assumir com a representants de la societat valenciana que el valencià és la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i que cal que assolisca el màxim prestigi social. Cal afavorir, per tant, que els grups polítics assumisquen que els representants en les diferents institucions coneguen el valencià, l'usen i el fomenten.

5. El dret dels ciutadans a usar el valencià i a ser atesos en valencià en tota l'Administració pública exigix assegurar la formació i la competència lingüístiques adequades dels funcionaris i treballadors públics, i garantir, en tot cas, els coneixements bàsics de valencià quan accedisquen a la funció pública, així com que les diferents administracions programen l'extensió progressiva de l'ús del valencià com a llengua habitual.

6. L'Estatut d'Autonomia atorga caràcter estatutari a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), ja que estableix que «l'Acadèmia Valenciana de la Llengua és la institució normativa de l'idioma valencià» (art. 6.8) i que la seua normativa lingüística «és d'aplicació obligatòria per a totes les administracions públiques de la Comunitat Valenciana» (art. 41). Este manament s'amplia en la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que indica que les decisions de l'AVL que li corresponen en l'exercici de les funcions «hauran de ser observades per totes les institucions de la Generalitat, pels poders públics, per la resta d'administracions públiques, el sistema educatiu, i els mitjans de comunicació, les entitats, els organismes i empreses, de titularitat pública o que compten amb finançament públic» (art. 5). Per tant, és inajornable difondre els acords normatius de l'AVL i fer

efectius estos manaments. A més, cal concretar mesures polítiques que intensifiquen l'ús de la llengua en tots els àmbits.

7. En l'Estatut d'Autonomia s'establix, també, que «els notaris hauran de garantir l'ús del valencià en l'exercici de les seues funcions en l'àmbit de la Comunitat Valenciana» (art. 58.2). I la LUEV indica que els assentaments dels registres públics es facen «en la llengua oficial sol·licitada per l'interessat o els interessats de comú acord» (art. 14). Respecte a això seria convenient una acció més directa per part de la Generalitat a fi de propiciar la normalització de l'ús del valencià en les oficines i els despatxos dels notaris i els registradors, i promocionar l'ús del valencià en les escriptures i els documents públics.

8. En l'Estatut d'Autonomia es remarca que tots tenen dret a «rebre l'ensenyament del, i en, idioma valencià (art. 6.2). En conseqüència, una acció prioritària de la Generalitat hauria de consistir a donar suport especial als programes que tenen el valencià com a llengua bàsica de l'ensenyament en tots els nivells educatius, des de l'Educació Infantil a la universitat, i que tot el professorat pugua impartir les classes en valencià. Així mateix, és urgent promocionar més l'ensenyament i l'ús de la llengua també en els territoris de predomini lingüístic castellà, i que tots els servicis educatius siguen exemplars a l'hora de fer del valencià la llengua pròpia. En tot cas, cal que els diferents models d'escolarització garantisquen que, en concloure els estudis obligatoris, els alumnes hagen obtingut la mateixa capacitat en les dos llengües oficials, i això, només s'aconsegueix si hi ha una presència significativa del valencià com a llengua vehicular d'ensenyament. Els estudis psicolingüístics més recents confirmen que solament així és possible arribar a un aprenentatge equilingüístic.

9. Fer del valencià la llengua bàsica dels mitjans de comunicació de titularitat pública és un objectiu prioritari, així com donar suport a l'ús del valencià en els mitjans de comunicació privats. És evident que la finalitat de la creació de RTVV no s'ha acomplert plenament, tot i que ha possibilitat l'entrada del valencià en totes les cases. Per tant, caldria, com una de les tasques més urgents, fomentar i augmentar la radiodifusió i la televisió en valencià en els mitjans de comunicació de la Comunitat Valenciana i instar l'ens públic de RTVV perquè assolisca un compromís més fort en l'ús generalitzat del valencià en la seua programació.

10. Tenim al davant el repte històric de compaginar l'assumpció de la interculturalitat que ens aporten els immigrants amb el fet de constituir una

societat no excloent que reforce la nostra identitat i fer que el valencià siga un element de cohesió social. A este fi, s'haurien de revisar les actituds que tenim com a societat acollidora i el context lingüístic valencià que oferim als nouvinguts. Solament des d'actituds favorables cap a la diversitat lingüística es podrà fer que el valencià siga el principal vincle d'unió. Es necessiten noves polítiques amb mesures explícites i específiques en diferents àmbits de foment del valencià orientades a acollir els nouvinguts, promoure la igualtat i incorporar-los activament en el conjunt de la societat. Cal tindre una actitud receptiva i de respecte a les aportacions dels nouvinguts i fer-los veure que el valencià, a més de ser un signe d'identitat del poble que els acull, ha de ser un vincle entre aquells que han vingut i volen arrelar-se en esta terra i els oriüds o els qui porten més temps entre nosaltres, que ja han adoptat el valencià com a llengua de comunicació.

11. En una societat democràtica, les polítiques lingüístiques no són eficaces sense arrelament social, el qual només s'aconsegueix si els dinamitzadors de la societat, amb les institucions al capdavant, les assumixen i les difonen. Així ho va expressar el Consell Valencià de Cultura (1998): «ha arribat el moment de consensuar primer i d'aplicar després les mesures polítiques que cal prendre amb urgència per a promoure l'ús del valencià als més diversos nivells». Les dades sociolingüístiques indiquen que hi ha una valoració majoritària globalment positiva del procés encetat per la LUEV, i per tant cal afavorir l'ús del valencià i que les institucions valencianes adopten un compromís més ferm en el foment del valencià.

III. Recapitulació

La Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià va significar la devolució històrica de l'estatus jurídicopolític del valencià com a resultat de tot un moviment cultural, polític i cívic compromés amb el progrés democràtic del poble valencià. Es va començar així la rehabilitació social de la llengua, en un dels processos de major transcendència que la societat valenciana ha experimentat al llarg de la història. El reconeixement, en l'Estatut d'Autonomia, del valencià com «la llengua pròpia» renova i incrementa les exigències de fomentar el valencià amb noves polítiques que concreten i amplien el marc general de la política lingüística tenint en compte els reptes actuals.

Esta renovació s'ha de vincular al progrés social, econòmic, cultural del poble valencià i requerix comptar amb el suport dels sectors més dinàmics. Les valoracions i conclusions del *Llibre blanc de l'ús del valencià-II. Iniciatives per al foment del valencià* situen els reptes actuals de la normalització, ens inviten a aprofundir en l'estatus jurídic del valencià, mostren l'evolució social del valencià i les diferents etapes del procés encetat amb la LUEV i presenten propostes respecte a catorze àmbits socials. Considerar-les farà possible progressar en el lema de la Generalitat: «Junts. Naturalment en valencià».

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua reitera les propostes amb què concloïa el *Llibre blanc de l'ús del valencià-I. Enquesta sobre la situació social del valencià. 2004*, on s'analitzen els resultats de l'enquesta general. Així mateix, insistix en la rellevància del «Pacte pel valencià. Acords per a la promoció del valencià» que els grups majoritaris de les Corts firmaren a l'elegir els primers acadèmics de l'AVL (2001).

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 26 de juny del 2009

Acord 9/2010, de 30 d'abril, pel qual s'aproven els criteris generals d'elaboració del *Diccionari normatiu valencià*.

I. MARC LEGAL

En l'elaboració del *DNV*, com en totes les altres obres i activitats de l'ens normatiu, prenem com a marc legal la Llei de Creació de l'AVL. Concretament ens basem en allò que s'indica en els articles 3 i 4 d'esta llei i en els acords normatius de l'AVL:

a) Legislació

Art. 3: «L'Acadèmia Valenciana de la Llengua és la institució que té per funció determinar i elaborar, en el seu cas, la normativa lingüística de l'idioma valencià. Així com vetlar pel valencià partint de la tradició lexicogràfica, literària, i la realitat lingüística genuïna valenciana, així com la normativització consolidada, a partir de les denominades Normes de Castelló.»

Art. 4: «Els principis i criteris que han d'inspirar l'actuació de l'Acadèmia són els que es desprenen del dictamen aprovat pel Consell Valencià de Cultura el 13 de juliol de 1998 i que figura en el preàmbul d'esta llei.»

Els principis i criteris que s'extrauen del preàmbul són: «Les anomenades Normes de Castelló són un fet històric que constituïren i constituïxen un consens necessari. El Consell Valencià de Cultura reivindica l'esperit d'acord que les féu possibles l'any 32 i entén que eixes normes han sigut el punt de partida, compartit pels valencians, per a la normativització consolidada de la nostra llengua pròpia. Aquella és un patrimoni lingüístic a preservar i a enriquir per l'ens de referència normativa que es proposa en l'apartat que seguix [L'AVL]. L'ens es basarà en la tradició lexicogràfica i literària i la realitat lingüística genuïna valenciana.»

b) Acords normatius de l'AVL publicats al *DOGV*

1. Acord del Ple de 25 de març de 2002, ratificat pel Ple de 31 de maig de 2002, pel qual s'aprova el referent normatiu oficial del valencià, on es diu: «Mentres es realitzen els treballs indicats [gramàtica valenciana i diccionari valencià], l'Acadèmia Valenciana de la Llengua acorda aprovar com a referent

normatiu oficial del valencià, a tots els efectes, el conjunt de criteris ortogràfics, gramaticals i lèxics usats en els textos i documents oficials de la Conselleria de la Generalitat Valenciana responsable de l'aplicació i desplegament de la Llei d'ús i ensenyament del Valencià des de l'aprovació d'esta (1983) fins a la data d'adopció d'este acord» (DOGV de 4-04-2002).

2. *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià* (DOCV de 24.07.2006).

3. *Gramàtica normativa valenciana* (DOCV de 30.11.2006).

4. Diccionari del SALT.2 (DOGV de 24.06.2002), on es diu: «Es declaren oficials els continguts del programa informàtic SALT 2.0 Traductor i Corrector Valencià, de la Generalitat Valenciana, a excepció de tots els elements lingüístics marcats explícitament com a vulgarismes, estrangerismes i col·loquialismes, els quals seran en el futur objecte d'estudi.»

5. Dictamen sobre els principis i criteris per a la defensa de la denominació i entitat del valencià (DOCV de 6.05.2006), on es preconitza una «codificació policèntrica alhora que convergent».

II. OBJECTIUS

En la redacció del *DNV* s'harmonitzaran dos principis bàsics:

1. La recuperació i la prioritització de les formes lèxiques valencianes genuïnes, vives, ben documentades en els clàssics i avalades per l'etimologia i per la tradició literària i lexicogràfica.

2. La preservació de les formes del lèxic comú més esteses en la totalitat dels territoris on es parla el nostre idioma, a fi de garantir-ne la cohesió necessària.

Els dos objectius assenyalats responen a la finalitat de fer del *DNV* un instrument lexicogràfic prioritàriament destinat a l'ús dels valencians, alhora que perfectament aprofitable pels parlants de la resta de l'àmbit geogràfic general de l'idioma.

III. REQUISITS DE LES FORMES NORMATIVES

Les formes seleccionades per a figurar en el *DNV* s'ajustaran a les previsions contingudes en l'apartat del marc legal i, en conseqüència, hauran de respectar els requisits següents:

1. La «tradició lexicogràfica genuïna» (fixant els mots segons els criteris de l'etimologia i les lleis de la gramàtica històrica).

2. La rica tradició literària valenciana des dels autors clàssics fins a l'actualitat.

3. La «realitat lingüística genuïna valenciana» (que abraça tots els seus parlars).

4. La preservació i l'enriquiment de la normativa consolidada a partir de les Normes de Castelló.

5. Les solucions aplicades en la *Gramàtica normativa valenciana*, especialment en tot allò referit a les paraules gramaticals.

6. El caràcter policèntric i convergent de la codificació lexicogràfica.

IV. PRINCIPIS I CRITERIS

En compliment del marc legal i dels objectius i requisits exposats en els apartats anteriors, s'adopten els principis i criteris següents:

A) PRINCIPIS GENERALS

1. Gradualitat en l'adopció de canvis respecte als criteris observats per la normativa consolidada i compatibilitat amb estos.

2. Utilització d'un registre acadèmic propi d'una obra com és el *Diccionari normatiu* de la institució. Així mateix, en les definicions lexicogràfiques s'usarà, tant com siga possible, un estil clar, concís i precís, que s'allunye tant de la prolixitat com de la parquedat excessives.

3. Màxima utilitat i modernitat en la concepció i la informació oferida als usuaris.

4. Màxima acceptabilitat social.

5. Adequació als acords normatius adoptats per l'AVL.

6. L'estructura i els criteris del *DNV* compatibles amb el *DOPV* i la *GNV*, en els termes expressats en les respectives introduccions d'estes obres. S'adoptaran així: entrades principals, entrades secundàries i entrades amb marques de registre. La tipologia de les paraules i accepcions que figuren en cada tipus d'entrada haurà de ser de característiques homogènies o molt similars.

7. Màxim respecte pels termes d'especialitat i neologismes acceptats.

8. Adopció d'un sistema coherent de marques temàtiques i de registre.

9. Estudi objectiu i contrastat de les qüestions més problemàtiques (procurant solucions d'integració) abans de ser sotmeses a votació, que hauria de ser l'últim recurs si no hi ha prou consens.

10. Limitació en l'acceptació de castellanismes o estrangerismes innecessaris.

11. Contrast del *DNV* amb experts i especialistes externs (lexicògrafs, terminòlegs, neòlegs, ensenyants dels diversos cicles, comunicòlegs, literats, gramàtics, etc.), que, amb les seues aportacions, puguen facilitar a l'AVL elements d'informació i reflexió, no vinculants, per a la revisió del *DNV*.

B) CRITERIS PARTICULARS

1. En el cas de geosinònims avalats per la normativa, es donaran com a entrades principals les formes valencianes, mentres que les corresponents d'altres àmbits territorials de la llengua hi apareixeran com a secundàries (*granera/escombra, poal/galleda*).

2. Les formes avalades pels «requisits de les formes normatives» que no han estat suficientment reconegudes per la normativa consolidada, hi seran considerades al mateix nivell que les seues homòlogues, de manera que tant les unes com les altres es definiran sense remetre de l'una a l'altra. Exemples: *almorzar/esmorzar, alquitrà/quitrà*. No obstant això: *a)* les formes dels substantius i dels adjectius acabats en *-iste* aniran, entre parèntesis, immediatament després de les respectives formes en *-ista* (*socialista* [o *socialiste, -a*]) en una mateixa entrada; *b)* les formes dels substantius abstractes en *-ea* es resoldran, amb caràcter general, com a opcions de pronúncia, si bé en aquells casos en què la manifesta extensió del seu ús social, apreciada per l'AVL, ho aconselle, s'incorporaran també com a formes d'escriptura, entre parèntesis, immediatament després de les respectives formes en *esa* (*riquesa* [o *riquea*]), sense perjudi de casos particulars (*perea*).

3. Sense perjudi de l'anterior, en els casos de mots que poden presentar formes prefixades i altres de no prefixades (*conhortar/aconhortar, moblar/amoblar, magatzem/almagatzem, bardissa/albardissa*), només se'n definirà la més documentada i viva en l'àmbit valencià, mentres que l'altra se suprimirà o es considerarà com a entrada secundària, depenent del grau d'extensió i d'ús actuals.

4. Les formes i accepcions avalades només parcialment pels «requisits de les formes normatives» que no han estat suficientment reconegudes per la normativa consolidada, perquè són d'ús reduït o d'escassa tradició literària, hi seran considerades com a entrades secundàries. Exemples: *arraig, parpall, coneiximent*.

5. Les formes i accepcions que són una mera innovació formal en el *DNV* (com *cotompèl*) hauran de presentar-se d'una manera propositiva (sotmesa transitòriament de la prova d'ús) com a entrades secundàries, com ara *cotompèl*, el lema principal de la qual serà *cotó-en-pèl*.

6. Es reduirà al màxim l'especialització lèxica dels mots constitutius de dobles del tipus *xàrcia/xarxa* (el segon reservat per a la informàtica), *fraula/maduixa* ('fruit silvestre' / 'fraula cultivada i comercialitzada'), *cop/colp* ('vegada' / 'impacte violent'), *orde/ordre* i altres de similars, en la mesura que, sovint, no són més que geosinònims.

7. Les formes reconegudes per la normativa consolidada que tinguen poca tradició literària dins el valencià o no ajusten a la millor etimologia passaran a entrades secundàries (exemples: *treure, rodó*) i, si no s'ajusten a l'etimologia, passaran a entrades marcades o seran eliminades (exemples: *alfàbrega, llargarut, quitxalla*).

8. Les formes que no s'ajusten als «requisits de les formes normatives», o que siguen meres variants fonètiques (que podran constar en la transcripció fonètica si estan ben justificades) o que han estat considerades no recomanables al *DOPV* aniran marcades i remetran a les entrades principals, o seran eliminades. Exemples: *astò, albargina*.

9. Els casos de variants de famílies de paraules que en el *DOPV* es resolien mitjançant la fórmula *ametlla* (i derivats) → *ametla* (i derivats), *peixca* (i derivats) → *pesca* (i derivats), en el *DNV* es resoldran mitjançant la introducció d'un o d'un parell de formes representatives de la família remetent a les respectives formes preferents (*ametlla* f. *ametla*, *ametller* m. *ametler*; *peixca* f. *pesca*, *peixcar* v. tr. *pescar*).

10. No tindran entrada: a) les formes derivades de les variants secundàries, tret dels casos en què estes presenten un ús i extensió considerables; b) les formes que siguen simples duplicats cultes, d'escassa o nul·la rendibilitat en la llengua literària o científica actuals, i c) els arcaïsmes d'escassa o nul·la rendibilitat en la llengua actual.

11. A fi de convergir amb la resta de territoris que conformen la nostra comunitat lingüística, s'incorporaran paraules i expressions no específicament valencianes. A tal fi es prendrà com a referent el vocabulari que s'arreplega en el diccionari del programa Salt 2.0.

12. Quant a la incorporació de castellanismes, se serà més restrictiu amb aquells que formen part dels parlars propis d'àmbits territorials no

valencians de la llengua (*maco*), que no amb els que gaudixen d'una àmplia tradició en l'àmbit específicament valencià (*rabo*).

13. Algunes entrades bàsiques són formes valencianes recuperades, i per tant no es troben en les obres lexicogràfiques que representen la normativització consolidada. Algunes altres entrades, tot i adequar-se plenament a la normativa, no sempre són percebudes com a genuïnament valencianes. Unes i altres portaran, sempre que siga possible, com a exemples d'ús, citacions literals d'autors importants valencians de tots els temps, però preferentment del segle xx fins a l'actualitat, adaptades a l'ortografia normativa.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 30 d'abril del 2010

Acord 31/2010, de 17 de desembre, pel qual s'aprova el règim de distincions i honors de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua

Amb la concessió d'honors i distincions, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua pretén reconèixer i agrair el treball d'aquelles persones i entitats que hagen destacat per l'excel·lència de la seua obra publicada o per les seues activitats en benefici del valencià. Es pretén contribuir així al fet que el treball i l'obra d'estes persones i entitats es reconega, es difonga i perdure, com a exemple i estímul per a la societat valenciana.

Es creen els següents:

GUARDÓ DE L'AVL

Es concedirà a persones o entitats com a reconeixement per la seua actuació destacada en relació al foment del valencià, al seu estudi o la creació literària en valencià en qualsevol gènere.

Per a concedir-lo es considerarà i s'avaluarà:

- El contingut i rellevància d'una obra publicada que verse sobre: lingüística valenciana —gramàtica, lexicografia, toponímia, patrimoni lingüístic i literari—, sociolingüística, programes de foment del valencià, així com per l'autoria d'una obra de creació en qualsevol gènere.

- Una actuació destacada en la promoció de l'ús del valencià en els diferents àmbits socials.

ALTA DISTINCIÓ DE L'AVL

Amb caràcter excepcional, es concedirà a aquelles persones o entitats que hagen mostrat una trajectòria continuada de reconeguda excel·lència en favor de l'estudi, la promoció o la creació literària en valencià.

Cada distinció consistirà en una medalla honorífica específica i comportarà una dotació econòmica.

El procediment serà intern a l'AVL, tant en l'inici com en la resolució, i tindrà caràcter secret.

El Ple, a proposta de la Junta de Govern, valorarà anualment la idoneïtat de la convocatòria i en delimitarà els procediments concrets i la dotació econòmica, així com la data del lliurament, el qual es farà en el transcurs d'un acte acadèmic.

Monestir de Sant Miquel dels Reis
València, 17 de desembre del 2010

ACADÈ
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA ~

9 788448 257866